

Ein frøðlig konsert

Mánakvöldið 5. juli hevði Nótatón konsert í Fuglafjarðar kirkju. Við í hópinum vóru urguleikarin Heri Eysturlíð og tónasmiðurin Sunnleif Rasmussen. Kórið var stjórnað av Johannes Rahe, úr Týsklandi, og er kantor í Osnabrück dómkirkjuni.

Hetta var dagin eftir Varmakeldu. Keldan er heitast náttina millum 3. og 4. juli. Drekk tú av henni og tú erna. Tú umbroyttist og gerst spælin og ungmannanna káta lyndi títt verður sum ljómandi kórsangur. Nótatón hevði drukkist av einari aðrari keldu – av liturgiskari heitari keldu – og Johs. Rahe fylti keraldið úr tí musikalsku kelduni, ið so ríkiliga sást vella fram undan tí grøna svørinum og tí moldrivað bakkanum. Keldan tutlaði sitt innarlíga tónlistarlíga og tróðrið í kirkjuni opnaði lúkur sínar og eygað festi seg við ta ævigudýrdina.

Kórið stóð sum høgt úr steinstólpu – sum Rembrandt myndir. Menninir í morreyðum troygjum og kvinnurnar í sjalli. Liturgin var í plagginum. Rembrandt helt seg eiga kórið, men ikki so sørt átti Auguste Renoir í teimum søtu kvinnuandlitunum, men eg haldi, at Edv. Munch átti onkran mannin í hesi morreyðu huldutroyggjuni. Stølparnir fórkaðu seg ikki ein tamma. Teir stóðu har. So elskulig Birgit var – við sínum Renoir smíli bar fram og greiddi frá tí, ið sungði

var. Ljós og myrkur – etikur í besta stíli men eisini dialektukkur. Tað myrka fossalyndið, sum var tá ið Jerusalem varð lagdur í oyði, tær djúpu akkordirnar við spenningi í – í hesum oyðandi »tranadansi« forðu teg aftur næstan til »Byzantiskan« tónleik, men tú vart í Fuglafjarðar kirkju, hóast teir djúpu tónarnir frá bassunum góvu tær hómung av djúpum orgulpipum, varð hildið at kórið vassaði í so langt út, men sopranarnir blunkaðu við eygunum – og stóðu so kvinnuligar, meðan menninir eykkaðu seg í oyðing Jerusalem. Teir hildu kanska teir frelstu seg sjálvar, nei, nei, nei, úr tí oyðandi tókuni kom Johs. Rahe so bulmíkil við alnunum í hølunum. Arbeiddi sum eitt klyvjaross og læt sólina skína yvir kórið, ja, við stillum akkordum. Hvíldi í fraseringunum, nart við silkihond við teir smáu tónarnar og nartlaði tað av teimum, sum skuldi til. Eitt lítið liturgiskt kór við avbera góðum røddum, sum nú er væl betur samansungið, enn tað var í vár. Spell, at ikki fleiri fáa høvi at uppliva Rahe, men tá ið kórið skal ferðast í eystur og vestur, er torført at gera hópin stórri bæði av praktiskum og økonomiskum grundum.

Deiligt var at hoyra lagið hjá Sunnleifi Sølvarnar og náttin. Eitt fitt, spælið lag. Flóttandi og sarsamt. Eitt lag, sum ungum fólkið dámar sera væl at syngja.

Tekstur og lag fylgjast. Sig mær hvi er foldin fógur. Kársten Hoydal átti báðar hesar yrkingarnar. Her ganga tveir listarmenn hond í hond. Renoir myndirnar komu fram aftur. Impressionistiskur litur, ið endaðu í turkis. Lat lívið fara – lat kelduna renna og vella út á víðar vangir, lat sangin ljóma og lat røddirnar tulka tað, sum býr innast inni í menniskjasáluni bæði í oyðing og ljósum lötum – í dialektikki – í etikki og impressionistiskum söljum. Tað liturgiska kórið var sera gott og spælið og tók seg væl út í kirkjuni.

Knappliga kom ungur maður upp á loftið og setti seg við urguna. Ikki sat hann í tær troygju, men skifti ham. Snøggur og nosseligur treiv hann í pipurnar og fór at registrera Eyguni vóru sum á einum glóðkøttu. Liv var í hvørjari nerv. Hann livir í andans heimi. Her hevur verið eitt ár sum vikurur við Fuglafjarar skúla. Har lærði tú mannin at kenna. Eitt felið fólk við ríkið gávum sum fáur. Tokka hevur hann til Gamla nóta – Kíngó, og er hetta so fagurt kelduvað bæði í eygum hans – og onnur kunnu frøa seg yvir at vit eiga eitt so dugnaligt fólk, ið kann geva hesum lögum annan ham, ikki beinleiðis broyta sálina í hesum lögum, men sum Heri gjørdi, beint áðrenn hann setti seg við urguna: Leggja ta morreyðu troyggjuna og vera í snøgg-

ari skjúrtu... og var tað ein sonn frøi at hoyra og siggja improvisatiónirnar yvir Kingolögini. Impressionistiskur tankar flugu úr hesum lögum. Renoir hevði teknað mannin og vit høvdu kent ljóðið úr strokum hans. Hann dansaði við pipunum, sum Kársten Hoydal dansaði við sínum orðum, Johs. Rahe við kórnum. Ljóð og litur fóru sum kelduvað út í rúmið. Eygnahvarmamir flyrraðu. Sólskinsstrálarar í Kíngó settu seg í kirkjurúmið. Tað var liv, liv, liv. Orglið orkaði næstan ikki meir. Heri gav ikki eftir. Men í kvirruni læt hann svenskan: Johan Christenson syngja I Himmelen. Lag úr Dalarna í Svøríki. So egalt og intenz. Ein ungur ljósar tenorur. So væl var spælt og sungið. Orglið aktaði Hera og tenorurin lá so tætt upp at nótavirðinum, sum til bar. Fraseringar frá orgli og sangi fylgdust í sátt og semju. Elsa Susanna við síni djúpu lyrisku rødd legði sín dām á Kíngó: Maria var moyggjin. Heri vardi borgina saman við Elsu Súsonnu og hamurin var eins góður sum frá byrjan av.

Kór, arguspæl og solistar komu upp úr kelduni heit og fjálg og bóru okkum eina liturgi, sum vit ikki høvdu upplivað áður. Spell, at ikki kórið og orglið høvdu eitt stykki í felag. Ein frøðlig konsertin. Rembrandt og Renoir høvdu fingið nógvar inspiratiónir hesa løtu.

Frits Johannesen

